

**JA' TI XCHIBAL SCARTA TI
QUERMANOTIC TE TI
CORINTOE
ti its'ibabat yu'un ti Pabloe**

Ti Pabloe hech lic sc'opon ti carta ti quermanotic te ti Corintoe

¹ Ho'on Pabloun, ho'on jcholc'opun yu'un ti Jesucristoe yu'un hech laj sc'an yo'nton ti Diose. Xchi'uc ti quermanotic Timoteoe, cha'vo'untutic chajc'oponoxuc ti carta, ho'oxuc ti ach'unojbeic sc'op ti Diose ti te oyoxuc ti Corinto te ti estado Acaya xchi'uc ti sjoylejal yu'un Acaya.

² Ac'o yac'boxuc bendición ti Jtotic Diose xchi'uc ti Cajvaltic Jesucristoe. Ac'o yac'bot jun avo'nton ti jujunoxuque hech mu xlo'laj avo'ntonic.

Ja' sc'opilal ti ep laj yich' ilbajinel ti Pabloe

³ Hocol aval, tsc'an ti chcutic ti Diose, ja' ti Stot ti Cajvaltic Jesucristoe, yu'un stalel chc'uxubinvan, stalel chismuc'ubtasbucutic co'ntontic.

⁴ Mi chquich'tic vocol ja' chismuc'ubtasbucutic co'ntontic yu'un hech ti jna'tic c'u che'el ti jmuc'ubtasbetic yo'ntonic uc ti much'utic chich'ic vocol, c'usuc no'ox vocol chtal ti stojolic, yu'un muc'ubtasbil co'ntontic uc yu'un ti Diose.

⁵ Jchi'inojtic to ti vocol ti Cristoe. Hech yu'un mi más ep chquich'tic vocol, hech más chismuc'ubtasbucutic co'ntontic ti Cristoe.

⁶ Yu'un ti chquich' vocol ti ho'one, yu'un hech chavilic ti chcoltavan ti Diose hech más ch-an

stsatsal avo'ntonic. Hech chmuc'ub avo'ntonic yu'un chana'ic ti chascoltaoxuc uque. Yu'un ti chismuc'ubtasbun co'nton ti Diose, yu'un hech xu' chajmuc'ubtasboxuc avo'ntonic uc mi chavich'ic vocal.

⁷ Ti jna' ti laj avich' mul c'alal laj ava'yic ti ep laj quich' vocal li'i. Hech yu'un ti jna' uc ti nichim no'ox avo'ntonic c'alal chava'yic ti c'u che'el laj xa scoltaun ti Diose.

⁸ Quermanotac, ti jc'an chacac'boxuc ana'ic ti ep laj quich' ilbajinel te ti slumal Asia ho'oni. Tsots ti jyalel laj ca'i, mu xcuch ya'yel laj ca'i. Laj cal ti te chichame.

⁹ J'ech'el chicham o laj ca'i, laj jna' ti mu xu' cu'un ti jcolta jba jtuc. Lec ti hech laj jnope yu'un hech ja' no'ox laj jch'un ti chiscoltaun ti Diose. Ja' no'ox laj jna' ti xu' chcha'cuses ti animaetique ti Diose.

¹⁰ Manchuc mi mu xcuch ya'yel laj ca'i, ja' laj scoltaun ti Diose yu'un hech muc xicham. Ti jch'un ti ja' no'ox hech chiscoltaun scotol ora.

¹¹ Ta me xacoltaucun uc. Ja' chac'opombun Dios ti jtojol. Yu'un mi epoxuc chac'opombun Dios ti jtojole, hech patil más chlic apasic ti muc' ti Diose c'alal chavilic ti c'u che'el chiscoltaune. Hech más lec chbat sc'opilal ti Diose cu'untic jcotoltic.

Ja' sc'opilal ti c'u yu'un muc x'ech' ti Corinto ti Pabloe

¹² Ho'oni xu' chcal ti mu'yuc bu nilo'lavan, ti jun co'nton chi'abtej ti stojol ti Diose. Ti jna' ti hech co'nton. Hech yu'un mu'yuc bu laj jlo'laoxuc uc. Ma'uc ti sventa sp'ijil co'nton ti xu' cu'une. Ja' ti sventa ti yutsil yo'nton chiscoltaun ti Diose.

13 Mi ti jcharta mu'yuc bu chajlo'laoxuc ti c'op. Ja' no'ox laj calboxuc ti c'usi melele. Jun no'ox sjam ti c'usi laj jts'ibaboxuc ti jchartae. Mu'yuc much'u xu' tsloq'uesbe yan sjam.

14 Jna' ti mu to chavojtiquinucun lec. Tsc'an to ti toyol avo'ntonic ti jtojol. Ho'one toyol co'nton ti atojolic. Ja' no'ox hech c'alal tsta yorail chtal ti Cajvaltic Jesuse toyol co'nton ti atojolic. Ja' no'ox hech tsc'an uc ti toyol avo'ntonic ti jtojol.

15-16 Laj jcuy ti toyol avo'ntonic ti jtojol hech chaj c'u che'el toyol co'nton ti atojolic ho'oni hech yu'un laj jnop ti c'alal mu to chital li' ti Macedoniae ti ch-ech' jq'ueloxuc tal. Jnopoj uc ti c'alal chlaj co'nton li'i chisut batel ch-ech' jq'ueloxuc yan vuelta uc. Laj cal ti chib vuelta nichim no'ox avo'ntonic laj jcuy yu'un ti hech chajq'ueloxuc laj jcuy. Patil nichim no'ox avo'ntonic chatacucun batel ti es-tado Judea yu'un chba jq'uel ti quermanotic te o laj jcuy.

17 Ja'uhe, mu nichimuc avo'ntonic ti jtojol. ¿Mi yu'un chacuyic ti mu xc'ot ti pasel ti jc'ope ti c'usi chcale? ¿Mi chacuyic ti mu jnop lec ti c'usi ti jpase? ¿Mi chacuyic ti co'ol ti jnop xchi'uc ti crixchanoe-tique ti "chital", xchi ti mu xc'ot ti pasel yu'unique? Ho'oni mu hechuc yu'un mu hechuc laj sc'an ti Diose.

18 Ja' no'ox hech chaj c'u che'el chach'umbe sc'op ti Diose ja' no'ox hech xu' chach'umbucun jc'op uc. Melel ti c'usi chcale.

19 Yu'un ti Jesucristoe, ja' ti Snich'on ti Diose, ja' ti laj jcholboxuc ava'yic sc'opilale ti ho'one xchi'uc ti Silvanoe xchi'uc ti Timoteoe, mu cha'tos ostosuc ti smantale. Jtos no'ox. Mi laj yal ti chc'ot ti pasele,

chc'ot ti pasel obi. Mi laj yal ti mu xc'ot ti pasele, mu xc'ot ti pasel obi.

²⁰ Ti jayp'el yaloj ti Diose ti chc'ot ti pasel ti sventa ti Snich'one, chc'ot ti pasel. Hech yu'un c'alal ti jc'opontic Dios, "Hechuc, Cajvaltic Cristo", xijchi yu'un ti jch'untic ti chijyac'bucutic ti Diose ti sventa ti Cajvaltique. Hech pasbil ti muc' cu'untic ti Diose.

²¹ Ja' no'ox ti Diose ti laj xa yac'bucutic yip co'ntontic ti sventa ti Cristoe jcotoltic. Ja' uc ti laj xa yac'bucutic cabteltic ti jujunucutique.

²² Ja' uc ti yac'ojobucutic señaile ti co'ntontic ti yu'unucutic sbatel osile. Ti señaile ja' ti Ch'ul Espíritu yu'un ti nainem ti co'ntontic jcotoltic.

²³ Sna' ti Diose ti melel chcal ti yu'un laj jc'uxubinoxuc hech yu'un muc xi'ech' te ti alumalique.

²⁴ Mu yu'unuc mi nitale, yu'un chajsujoxuc yu'un hech chach'unic ti c'usi ti jc'ane. Mu me xanopic hech. Ja' no'ox toyol co'nton jc'an cha-jcoltaoxuc yu'un hech nichim no'ox avo'ntonic. Yu'un oy xch'unojel avo'ntonic chquil.

2

¹ Hech yu'un laj jnop mu xtal jq'ueloxuc mi ja' no'ox chacac'boxuc avich'ic mul yan vuelta yu'un ti te xtal jtaq'uioxuque.

² Yu'un mi ho'on chacac'boxuc avich'ic mul, hech yu'un mu'yuc xa much'u chismuc'ubtasbun co'nton. Yu'un ho'oxuc ti aventaic ti nichim co'ntone.

³ Hech yu'un ti hech laj jcajtacboxuc jelavel tal ti cartae ti c'utic ti palta avu'unique yu'un hech

mu xc'ot quich' mul ti c'alal chihul te ti atojolique. Yu'un ja' laj jc'an ti chapajem xa avu'unique. Yu'un ja' ti jc'an ti nichim no'ox co'ntontic jcotoltic c'alal te xa oyun ti atojolique.

⁴ C'alal yac'oj sba chajts'ibaboxuc ti cartae, vocol ihu' cu'un ti hech laj cal ti cartae. Ep laj quich' mul, ep ni'oc' yu'un laj jna' ti c'ux chava'yic. Yu'un ti hech laj cale, mu yu'unuc chi'ilin. Ja' yu'un ti ep c'uxoxuc ti co'ntone.

Ja' sc'opilal ti Pabloe ti chch'ay ti yo'nton smul ti much'u staoj smule

⁵ Ti much'u laj yac'bun quich' mule, mu ho'ucun no'ox ti laj yac'bun quich' mule. Laj xa yac'boxuc avich'ic mul acotolic uc. Mu yu'unuc ech'em chcac'be xcuch yu'un ti hech chcale.

⁶ Ta yutsil ti c'u yepal u ti laj atenic loq'uele.

⁷ Hech yu'un ti ora to tsc'an ti chapasbeic perdón. Tsc'an ti chamuc'ubtasbeic yo'nton naca me tup'uc ti xch'unojel yo'ntone yu'un ti puru ich'mul cha'ie.

⁸ Hech yu'un chacalbeic vocol ti ora to. Ja' lec ti chavac'be sna' ti c'ux ti avo'ntonique.

⁹ Yu'un ti hech laj jts'ibaboxuque yu'un chajpasboxuc proval avo'ntonic mi chach'umbucun scotol jmantal.

¹⁰ Yu'un ti chapasbeic perdón, ti jpasbe perdón uc. Manchuc mi mu'yuc smul cu'un, ti jpasbe perdón yu'un hech mu xcha'bolib avo'ntonic cu'un. Yu'un mi mu xch'ay ti co'nton ho'oni yu'un ti hech laj spase, repenta hech chcha'bolib avo'ntonic ti jventa. Sna'objun co'nton ti Cristoe ti hech oy ti co'ntone.

11 Yu'un mi mu'yuc perdón ti co'ntontic, hech chislo'laucutic ti Satanase. Yu'un ep vuelta quilo-jtic xa ti c'u che'el xu' chislo'laucutique.

Ja' sc'opilal ti Pabloe ti mu junuc yo'nton te ti Troas

12 C'alal nic'ot ti jteclum Troas, hech lic jchol ti lequil ach' c'ope, ja' ti sc'opilal ti Cristoe. Ep ti much'utic tsc'an cha'yic, hech laj jcholbe ya'yic.

13 Pero mu junuc co'nton te oyun yu'un mu laj jta te ti quermanotic Titoe. Hech yu'un laj jc'opon comel ti quermanotic ti te oyique, hech nital li' ti ora li' ti slumal Macedonia.

Ja' sc'opilal scotol c'ac'al chaq'uilan ti q'uelel ti Cristo Jesuse ti yu'unune, xchi ti Pabloe

14 Hocol yal ti Diose ti scotol c'ac'al chaq'uilan ti q'uelel ti Cristo Jesuse ti yu'unune. Yu'un ti vo'one cajcontra ono'ox ti Diose. Hech chaj c'u che'el ti capitan soldadoe ti ora to ti chac' ti q'uelel ti much'u yajcontra ti laj stsale hech tspasat ti muc' yu'un hech chilic ti laj yu'unin xae, ja' no'ox hech ti Cajvaltique chaq'uilan ti q'uelel ti yu'ununtutique. Chac' chituntutic yu'un, yu'un hech chpuc sc'opilal ti scotol balumil hech chaj c'u che'el yutsil yic' ti pome ti c'alal yac'oj sba chac' ti q'uelel ti capitan soldadoe ti laj xa yu'unin ti yajcontrae.

15 Ja' hech cutsiltutic hech chaj c'u che'el ti yutsil yic' ti pome chiya'yuntutic ti Diose. Ti cutsiltutique ja' yu'un te oy ti co'ntontutic ti Cristoe hech yu'un chcalilambetutic ti sc'ope. Yac'oj sba cha'ibeic ti yutsil ti Cristoe ti much'utic tsc'an chcolique xchi'uc ti much'utic mu sc'an

xch'unique, hech ch'ayel chbatic. Ho'on ti jventa ti yac'oj sba cha'yique.

16 Ti much'utic mu sc'an xch'unique mu'yuc smuil cha'yic ti sc'op ti Cajvaltique ti yac'oj sba chcaltutique yu'un tsna'ic ti ch'ayel chbatique. Ja'uc ti much'utic tsc'an chch'unique oy yutsil cha'yic ti sc'op ti Cajvaltique ti yac'oj sba chcaltutique yu'un tsna'ic ti chcuxiic sbatel osil ti sventa. Mu'yuc much'u xu' yu'un stuc tspas avi to. Persa coltabiluntutic yu'un ti Diose.

17 Ti ho'one mu co'oluc co'nton xchi'uc ti yan-
tique ti much'utic yac'oj sba chcholic ti sc'op Dios ti
scuyoj sbaique ti ja' no'ox tsc'anic ti ep tsta svinic-
tic yu'un ja' no'ox tsc'anic uc ti tstsalvanique. Ep
ti much'utic hech tspasique. Ja'uc ti ho'one jun
co'nton ti stojol ti Diose, ac'bilun cabtel yu'un ti
Diose, sq'uelojun ti Diose, li'oy ti jtojol. Ho'on
yu'un yu'unun ti Cristoe, hech yu'un ja' ti sventa
ti yac'oj sba chic'opoje.

3

*Ja'sc'opilal laj xayac' hu'uccu'un ti Diose ti jchol
ti ach' tratoe, xchi*

1 Yu'un ti hech chcale, ¿mi ja' no'ox chach'unic
ti jtoilan jba yu'un ti hech chcale? ¿Mi yu'un
mu xavojtiquinucun? ¿Mi ja' chac'anic ti oy carta
chixcholbun jc'opilal ti c'alal te chic'ot ti atojolique
hech chaj c'u che'el tspasic ti yantique ti much'u
jcholc'opetic scuyoj sbaique? ¿O mi ja' chac'anic ti
quich'oj acartaic ti chixcholbun jc'opilal hech chaj
c'u che'el tspasic uc ti yantique?

2 Mu persauc ti oy jcarta ho'oni. Ho'oxuc
jcarta c'otemoxuc yu'un ti aventaic chvinaj ti lec

ti cabtele. Ta yutsil ti ja' no'ox chcal ac'opilal, mu persauc ts'ibabil ti hun. Hech laj xa ya'iboxuc ac'opilalic scotolic ti i'abtej xa ti avo'ntonic ti Diose ti sventa ti laj jcholboxuc ti sc'ope.

³ Ho'oxuc cartaoxuc yu'un laj xa sts'ibaboxuc ti avo'ntonic ti sc'op ti Cristoe. Ti ho'one ja' no'ox laj calboxuc ti sc'ope. Mu laj sts'iba ti tinta ti sna' chtup'e, mu laj sts'iba ti jpech ton. Ja' laj sts'ibaboxuc ti avo'ntonic ti Ch'ul Espíritue ja' ti stalel cuxule.

⁴ Yu'un ti hech chcale, mu yu'unuc ti jtoy jba. Yu'un jch'unoj ti chisoltaun ti Diose ti sventa ti Cristoe, hech ihu' xa cu'un.

⁵ Mu yu'unuc chcal ti ihu' cu'un jtuc. Ja' ihu' cu'un ti sventa ti Diose.

⁶ Yu'un ti Diose laj xa yac' hu'uc cu'un ti jchol ti ach' tratoe, ja' ti c'u che'el chijcolucutic ti ora to. Ma'uc ti sventa ti quich'oxtic ti mantaletique hech chijcolucutic. Yu'un ja' no'ox stu ti mantaletique ti chijyalbucutic ti oy jmultipique, ja' ti ch'ayel chijbat yu'une. Pero ti Ch'ul Espíritue ja' chijyac'bucutic jcuxlejaltic, ja' ti chijcuxi sbatel osile.

⁷ Chana'ic ti c'alal i'ac'bat ti mantaletic ti vo'one ti Moisese, ja' ti ts'ibabil ti cha'pech tone, ja' iquevan ti sat ti c'alal laj yich'e. Ti jtatamoltic ti vo'one, ja' ti co'ol yelnich'onucutic ti Israel xchi'uque, muc xu' sq'uelbe sat ti Moisese yu'un ti oy squevale. Pero ti squeval ti sate c'unc'un lic tup'uc.

⁸ Yu'un laj jpastic ti muc' ti mantaletique ja' ti laj yac'bucutic ti Diose, ja' ti mu xch'un cu'untique ti ja' ch'ayel chijbat yu'une, hech yu'un ja' tsc'an ti más ti jpastic ti muc' ti Ch'ul Espíritue ti laj xa yac'bucutic ti co'ntontique ti ja' chijcuxi yu'un

sbatel osile.

⁹ Yu'un mi tsots yabtel laj yich' ti Moisese ti ja' laj sventaimbe xcholel ti mantaletique, ja' ti chijyac'ucutic ti castigo ti mantaletique, hech yu'un ti ho'one más tsots cabtel quich'oj yu'un ho'oni jventainojbe xcholel ti ja' chijyac'bucutic toj co'ntontic ti Diose hech chijcuxi sbatel osil.

¹⁰ Yu'un ti mantaletique ti ja' laj jpastic ti muc' ti vo'one, mu xa tsotsuc sc'opilal ti ora to yu'un laj xa yac'bucutic jq'ueltic ti oy yutsil yo'nton cu'untic ti Cajvaltique.

¹¹ Lec ti mantaletic ti jayib c'ac'al itun cu'untique. Ja' to más lec ti toj co'ntontic ti chijyac'bucutic ti Diose ti chtun cu'untic sbatel osile.

¹² Yu'un hech jch'unoj ti toj co'nton chiyilun ti Diose ti sventa ti Cajvaltique, hech yu'un Jamal chic'opoj, mu xixi'.

¹³ Ho'oni mu jmac jsat hech chaj c'u che'el laj spas ti Moisese. Yu'un c'alal laj yo'nton laj yalbe ti jtatumoltique ti smantal ti Diose, ho'ucutic ti co'ol yelnich'onucutic ti Israel xchi'uque, laj smac sat ti poc' yu'un hech mu me xq'uelat ti c'alal chtup' ti squeval ti sate yu'un ti jtatumoltique.

¹⁴ Ti jtatumoltique yu'un muc spasic ti muc' ti hech chaj c'u che'el i'albatic yu'un ti Moisese hech yu'un itsatsub yo'ntonic. Staoj sjam asta ti ora ti jchi'iltic ti ora to, ho'ucutic ti co'ol judioucutic xchi'uque. Hech chaj c'u che'el ti laj smac sat ti Moisese ja' no'ox hech ti ora to oy c'usi chmacvan, hech mu xc'ot ti yo'ntonic ti lajem xa sc'opilal ti mantaletique yu'un ti ital xa ti Cristoe. Ja'to mi laj xch'umbeic sc'op ti Cristoe, ja'to chlic sna'ic.

15 Melel asta ti ora to ti c'alal cha'yic sc'opilal ti Jesuse hech chaj c'u che'el laj sts'iba ti Moisese, oy c'usi chmacat ya'yel ti yo'ntonic ti jchi'iltique. Mu xu' xch'unic.

16 Ja' no'ox mi tsutes yo'ntonic ti stojol ti Cajvaltique, ja' chtup' ti c'usi chmacat ti yo'ntonique.

17 Yan xa ti c'utic chijyac'bucutic jna'tic ti Ch'ul Espíritue hech yu'un hech ti jna'tic ti mu xa xisven-tainucutic ti mantaletique. Yu'un ja' ti sventa ti Cajvaltique chijcol ti libre yu'un.

18 Hech yu'un ti ho'ucutique yu'un mu xa c'usi chmacat ti co'ntontique hech yu'un jun oyucutic xchi'uc ti Cajvaltique hech chaj c'u che'el ti espejoe ti tsatsac sbaic xchi'uc ti squeval ti c'ac'ale. Yu'un jun oyucutic xchi'uc ti Cajvaltique, hech yu'un chcac'tic ti q'uelel c'u x'elan ti yutsil yo'nton ti Diose. Hech yanyanucutic ti q'uelel asta co'ol chijc'ot o xchi'uc ti Cajvaltique. Hech chc'ot ti pasel cu'untic ti sventa ti Ch'ul Espíritue, ja' ti yac'oj sba ch-abtej ti co'ntontique.

4

1 Yu'un hech laj xa yac'bun cabtel ti Diose, hech yu'un mu xchibaj co'nton.

2 Laj xa jcomes scotol ti c'usi mucul ti jpas ti ja' chiyac'un ti q'uexlale. Mu xa xilo'lavan, mu xa jyanejesbe ti sjam ti sc'op ti Diose. Jamal chcal ti c'usi melele hech chcac'be sna'ic scotol crixcha-noetic ti lec co'nton ti stojol ti Diose.

3 Mi oy much'u mu xa'ibeic sjam ti lequil ach' c'ope ti cac'oj jba ti jchole, yu'un ja' ono'ox ti much'utic ch'ayel chbatique.

4 Yu'un ti mu sc'an xch'unique, yu'un ja' macbilic yo'ntonic yu'un ti much'u sventainoj ti balumil li'to, ja' ti pucuje. Yu'un naca me c'otuc ti yo'ntonic ti lequil ach' c'ope, ja' ti tal yac' sba ti milel cu'untic ti Cristoe. Yu'un ti hech laj spas ti Cristoe hech laj yac' ti q'uelel ti oy yutsil yo'nton cu'untic ti Diose.

5 Mu ho'ucun jc'opilal ti jchol. Ja' ti jcholbe sc'opilal ti Jesucristoe ti ja' Cajvaltic. Ti ho'one ja' no'ox avabatucun ti sventa ti Jesuse.

6 Yu'un ti Diose laj xa spas mantal hech chaj c'u che'el ti laj yal mantal ti vo'one ti ac'o oyuc sac osil, hech isacub. Ja' no'ox hech ti ora to laj xa yal mantal ti Diose mu xa oyuc ti ic' osil ti co'ntone, ja' puru sac osil xa oy ti co'nton. Hech laj xa jna' ti jelaven sp'ijil stuc ti Cajvaltique.

*Ja' sc'opilal ti chijcuxi sbatel osil ti sventa
xch'uno el co'ntontic*

7 Ti ach' jcuxlejaltique quich'ojtic xchi'uc ti jbec'taltic avi to ja' ti pasbil ti lum hech chaj c'u che'el p'in. Hech chvinaj ti ja' ti sventa ti jelaven sp'ijil ti Diose ti quich'ojtic ti ach' jcuxlejaltique. Ma'uc ti sventa jp'ijiltic ti ho'ucutique.

8 Hech yu'un manchuc mi ep ti tos ti vocol chquich'e, mu xu' yu'un chispajesun. Manchuc mi mu xca'ibe sjam ti c'u yu'un hech chc'ot ti pasele, mu xquich' mul yu'un.

9 Manchuc mi ep chquich' ilbajinel, mu comesbilucun yu'un ti Diose. Manchuc mi tsalbil chic'ot yu'unic tscuyic, pero mu tsalbilucun.

10 Buc no'ox chibat, ti jna' ti oy much'u tsc'an chismilun hech chaj c'u che'el sc'an smilic ti Jesuse

c'alal i'ay li' ti balumile. Yu'un ti cuxulun toe, hech chvinaj ti cuxul ti Jesuse chixhabiu.

¹¹ Yu'un ja' chi'abtej yu'un ti Cajvaltique hech yu'un scotol ora oy jc'opilal ti tsc'an chismilucune. Lec ti hech chc'ot ti pasele yu'un hech xu' chcac' ti q'uelel ti sventa jbec'tal, ja' ti stalel chlaje, ti ja' cuxulun to ti sventa ti Jesuse.

¹² Ti ho'one chiyalbucun jmilel yu'un ti jchol ti sc'op Diose. Ja'uc ti ho'oxuque ja' chacuxiic sbatel osil yu'un ti chajcholboxuc ti sc'op Diose.

¹³ Yu'un co'ol oy xch'unojel co'nton hech chaj c'u che'el ti much'u hech laj yal ti sc'op Diose: "Yu'un jch'unoj, hech yu'un nic'opoj", ti xchie, hech yu'un chic'opoj uc.

¹⁴ Yu'un jch'unoj ti yu'un laj xcha'cuses ti Cajvaltic Jesuse ti Diose, ja' no'ox hech chixa'cusesun uc ti sventa ti Jesuse, hech co'ol chijyic'ucutic ti stojol jcotoltic.

¹⁵ Ho'oxuc ti aventaic ti c'utic chc'ot ti pasel ti jventae yu'un mi cha'epajic ti sventa ti chajcholboxuc ti sc'op Diose, hech más ch-epaj ti much'utic chalbeic vocol ti Diose. Hech más tspasat ti muc' ti Diose.

¹⁶ Hech yu'un mu spec'tsaj co'nton. Manchuc mi yac'oj sba chlaj yip ti jbec'tale, scotol c'ac'al yac'oj sba ch-an yip ti co'ntone.

¹⁷ Yu'un ti vocol ti chquich' ti ora to, j'oc' no'ox ti chquich'ilane. Ja' sventa cutsilal ti ja' jelaven yutsile yu'un ja' sventa sbatel osil.

¹⁸ Ma'uc te batem co'nton ti jnopilan ti c'utic chc'ot ti pasele. Ja' te batem co'nton ti jnopilan scotol ti c'utic mu to ti jq'ueltique. Yu'un scotol ti c'utic yac'oj sba ti jq'ueltique, ja' atabil no'ox

c'ac'al ja' chtup'. Ja'uc scotol ti c'utic mu to ti jq'ueltique, ja' sbatel osil mu xtup'.

5

¹ Ti jbec'taltic avi to pasbil ti ts'ubilum no'ox, hech yu'un j'oc' no'ox chtun, ti ora chlaj yip. Pero ti jna'tic ti mi ilaj yip ti jbec'taltic avi to, ja' chba jchi'intic ti Diose yo' bu cajchapambil yu'un bu chijnaqui sbatel osile.

² C'alal li'oyucutic li' ti balumile, ti jiq'uilan ti co'ntontique yu'un ti jc'antic ti te oyucutic xa te ti vinajele.

³ Hech yu'un mu xa xijchamucutic o.

⁴ Yu'un c'alal jnainojtic avi jbec'taltic li'to ti chlaj yipe, ti jiq'uilan co'ntontic yu'un mu jc'antic ti chijchame. Ja' ti jc'antic ti te xa oyucutic ti vinajele yu'un hech j'ech'el chlaj sc'opilal ti chijchame. Ja' cuxulucutic sbatel osil o.

⁵ Yu'un ti laj xa scoltaucutic ti Diose, yu'un hech jc'opilaltic ti chba jchi'intic sbatel osile. Ja' señail yac'objucutic ti Ch'ul Espíritue.

⁶ Hech yu'un scotol c'ac'al oy smuc'ul co'ntontic. Yu'un ti jayib xa c'ac'al cuxulucutic li' ti balumile xchi'uc avi jbec'taltic li'to, ti jna'tic ti xchi'inojucutic ti Cajvaltique manchuc mi mu xquilbetic ti sate.

⁷ Mi nijc'ot xa ti vinajele, ti jq'uelbetic sat, ti jchi'intic ti naclej sbatel osil.

⁸ Hech yu'un ti oy smuc'ul co'ntontique. Yu'un ja' más nichim no'ox co'ntontic mi nijchame yu'un hech chba jchi'intic ti ora ti Cajvaltique, hech chcom cu'untic ti jbec'taltic avi to.

9 Hech yu'un mi cuxulucutic to chul staucutic, o mi chamenucutic xa chul staucutic ti Cajvaltique, ja' no'ox más tsots sc'opilal ti jc'antic ti lec chijyilucutic ti Cajvaltique ti ora to. Hech yu'un cac'octic persa yu'un lec chijc'ot.

10 Yu'un jcotoltic chc'o jva'an jbatic ti stojol ti Cristoe yu'un hech chixchapanucutic ti c'u che'el nij'abtej xchi'uc ti jbec'taltique, mi lec, mi mu lecuc.

Ja' sc'opilal ti tsc'an ti Diose ti ac'o sutes yo'ntonic yu'un smulic scotolic hech mu xa xcontrainat ti Diose

11 Yu'un jch'unoj ti hech chixchapambucutic jc'opilaltic jcotoltic ti Cajvaltique, hech yu'un ti chajcholboxuc ava'yic ti c'u x'elan ti co'ntone yu'un hech mu xchibaj avo'ntonic ti jtojol. Ti Diose chil c'u x'elan ti co'ntone. Chcal ti ho'oxuc chana'ic uc ti avo'ntonic ti c'u x'elan ti co'ntone.

12 Mu yu'unuc ti jtoyilan jba yu'un ti hech chcale. Ja' no'ox chacac'boxuc ana'ic ti c'u x'elan co'nton yu'un hech toyoluc me avo'ntonic cu'un. Hech chana'ic c'u che'el chatac'be sc'op ti yantique ti ja' no'ox toyol yo'ntonic mi chapasic ti muc'. Ma'uc toyol yo'ntonic tsc'anic ti lec yo'ntonique.

13 Mi soquem jol chiscuyucune, hechuc. Ja' no'ox yu'un toyol co'nton ti stojol ti Diose. Ana'ojoj ti ho'oxuque ti mu yu'unuc soquem jol ti c'alal laj jcholboxuc ti sc'op Diose.

14 Yu'un ti más toyol co'nton chi'abtej yu'un ti Cristoe, yu'un mu xch'ay ti co'nton ti ep laj xc'uxubinun ti Cristoe. Yu'un jch'unoj ti yu'un ja' jq'uxelotic icham yu'un jmotic jcotoltic, hech

yu'un jcotoltic chamenucutic yu'un ti mulile chi-jyilucutic ti Diose.

¹⁵ Yu'un ti icham cu'untic jcotoltique, hech yu'un ho'ucutic ti cuxulucutic ti sventae tsc'an ti mu xa me jventain jbatic. Ja' ac'o cac' jbatic ti ventialnel yu'un ti Cajvaltique ti ja' icham cu'untique, ti ja' icha'cuxi ti jventatique.

¹⁶ Hech yu'un ti ho'one mu xa ti jq'uel ti crixchanoetique hech chaj c'u che'el tsq'uel sbaic. Yu'un ti stuquique ja' no'ox tsq'uelic ti c'u x'elan tspas sbaic. Ho'oni ja' ti jq'uelbe yo'ntonic c'u x'elan yo'ntonic ti stojol ti Diose. Ti vo'one hech laj jq'uel ti Cristoe hech chaj c'u che'el tsq'uelic ti crixchanoetic ti ora to. Ja'uc ti ora to laj xa jna'be yo'nton ti Cristoe.

¹⁷ Yu'un ti much'u oy ti stojol ti Cristoe, ach' crixchano xa. Icom xa yu'un ti c'u che'el laj snop ti vo'one. Ach'uben xa ti c'u che'el tsnop ti ora to.

¹⁸ Yu'un ti ach'uben xa scotole, ja' ti sventa stuc ti Diose yu'un ja' laj xa slecubtasucutic ti sventa ti Cristoe hech yu'un mu xa ti jcontraintic ti Diose. Hech laj xa yac'bun cabtel ho'oni yu'un hech ti jlecubtas yantic uc yu'un hech mu xa scontrainic ti Dios uque.

¹⁹ Yu'un ti Diose yu'un ti laj stac talel ti Cristoe yu'un tsc'an ti Diose ti ac'o lecubuc scotol crixchanoetic. Yu'un mu sc'an chac'be castigo yu'un smulic. Hech yu'un ho'oni laj yac'bun cabtel yu'un ti jventaimbe xcholel ti sc'ope ti ja' chlecubic yu'une.

²⁰ Hech yu'un ho'oni, ho'on xq'uemolun nicom yu'un ti Cristoe. Hech yu'un ja' ti Diose ti chayalboxuc vocole. Yu'un ti xq'uemolun nicom yu'un ti

Cristoe, hech yu'un chacalboxuc. Ac'o me lecubuc yo'nton ti Diose avu'unic.

¹ Yu'un ti Diose laj yac'be xcuch mulil ti jventatic ti Cristoe ti ja' mu'yuc smul stuque. Hech ti sventa ti Cristoe chijyac'bucutic toj co'ntontic hech chaj c'u che'el toj yo'nton stuc ti Diose.

6

¹ Hech yu'un ti ho'one yu'un co'ol chi'abtej xchi'uc ti Diose, chajtaq'uioxuc uc. Mu me hoviluc ti oy yutsil yo'nton avu'unic ti Diose.

² Yu'un hech yaloj ti Diose:
C'alal tsta yorail cu'un yutsil co'nton chajtsacbot ac'op.

C'alal tsta yorail acolelic, chajcoltaoxuc,
ti xchie. Ti ora to ista xa yorail ti yutsil yo'nton
chastsacbot ac'ope. Ista xa yorail ti chacolique.

³ Yu'un co'ol chi'abtej xchi'uc ti Diose, hech
yu'un ho'oni chcac' persa yu'un mu me oyuc
jmul ti stojol yan yu'un hech mu chopoluc chbat
jc'opilal yu'un ti quich'oj cabtele.

⁴ Yu'un yabatun ti Diose hech yu'un mu lecuc
mi chopol jc'opilal. Hech yu'un jun co'nton ti jts'ic
vocol, mi ilbajinel, mi uts jbae,

⁵ mi chquich' acial, mi nitic'at ti preso, mi
chlic sjol ti crixchanoetique, mi mu xmac ti abtel
x'elane, mi sjunul ac'ubal viq'uil jsat yu'un, mi
mu'yuc lugar yu'un chive'. Scotol sts'ic cu'un.

⁶ Yu'un ti ho'one ti jc'an ti lec jc'opilal yu'un ti
toj co'ntone, yu'un ti oy sp'ijil co'ntone, yu'un ti
oy perdón ti co'ntone, yu'un ti oy yutsil co'ntone,
yu'un ti ventaimbil co'nton yu'un ti Ch'ul Espíritue,
yu'un ti chic'uxubinvan ti mero melel.

⁷ Ti jc'an ti lec jc'opilal yu'un ti chcal ti c'usi melele ti sventa ti chiyac'bun yip co'nton ti Diose. Ti jc'an ti lec jc'opilal yu'un ti toj ti jtac'be sc'op scotol ti much'u chiscontrainune. Ti jc'an ti lec jc'opilal yu'un ti toj chcalbe ti much'u oy palta yu'un chquile.

⁸ Ti jc'an ti lec jc'opilal manchuc mi chispasucun ti muc', manchuc mi mu xispasucun ti muc'. Ti jc'an ti lec jc'opilal manchuc mi chopol batem jc'opilal, manchuc mi lec batem jc'opilal. Manchuc mi chalic "jlo'lavanej lume", mi xchi jc'opilale, pero chvinaj ti toj chic'opoje.

⁹ Manchuc mi chalic "mu xcojti quintutic lume", mi xchi jc'opilale, pero lec ojtiquimbilun. Manchuc mi chalic "jmiltic", mi xchi jc'opilale, pero cuxulun to. Manchuc mi chalic "yac'ojsba ch-ac'bat castigo yu'un ti Diose", mi xchi jc'opilale, ja' no'ox yu'un chquich' tojobtasel, muc un chismilun ti Diose.

¹⁰ Manchuc mi tscuyic ti chquich' mul, pero scotol ora nichim no'ox co'nton. Manchuc mi me'onun chiyilucun, pero ep ti much'u chcac'be sc'ulejal sventa sbatel osil. Manchuc mi mu'yuc c'usi oy cu'un li' ti balumil chiyilucun, pero oy cu'un scotol, yu'un chiyac'bun ti Cajvaltique.

¹¹ Quermanotac, ho'oxuc ti te oyoxuc te ti Corinto, jamal laj xa calboxuc ti c'u x'elan ti co'ntone. Mu'yuc c'usi ti jmuc ti co'nton.

¹² Yu'un c'uxoxuc ti co'nton. Ti ho'oxuque sc'an to c'uxucun ti avo'ntonic.

¹³ Yu'un ti ho'oxuque jun to col jnich'onoxuc nac'otic. Hech yu'un tsc'an ti co'ol c'ux chca'i jbatique.

Ja' sc'opilal ti stemplo ti Diose c'otemucutique

¹⁴ Mu me junuc chac'ot xchi'uc ti much'utic mu xch'unojbuc sc'op ti Diose. Yu'un ;bu c'amba xchi'in sbaic ti much'u toj yo'ntone xchi'uc ti much'u chopol yo'ntone! ;Bu c'amba xchi'in sbaic ti sac osile xchi'uc ti ic' osile!

¹⁵ ;Bu ba jtosuc yo'ntonic ti Cristoe xchi'uc ti pucuje! ;Bu ba jtosuc co'ntontic ho'ucutic ti jch'unojbetic sc'op ti Diose xchi'uc ti much'utic mu xch'unojbuc sc'op ti Diose!

¹⁶ Parte ti templo yu'un ti Diose, parte ti santoetique. Ti ho'ucutique stemplo ti Diose ti stalel cuxule c'otemucutic yu'un hech yaloj ti Diose:
Ti jnaimbe yo'ntonic.

Ti jchi'in.

Diosun yu'unic chic'ot.

Ja' jchi'il chc'otic,
ti xchie.

¹⁷ Hech yu'un chal uc:

P'evo abaic xchi'uc ti criixchanoetique.
Mu xa me xachi'inic, xchi ti Cajvaltic Diose.
Comeso ti c'usi chasbolibtasoxuque,
hech chaquic'oxuc ti jtojol.

¹⁸ Atotic chic'ot.

Ti ho'oxuque col jnich'on chac'otic,
xchi ti Cajvaltic Diose ja' ti scotol sventainoje. Ja'
jc'opilaltic jcotoltic.

7

¹ Hech yu'un ho'oxuc ti c'uxoxuc ti co'ntone,
yu'un hech albil jc'opilaltic ti yol snich'onucutic
ti Diose nijc'otucutic xa, ja' lec ac'o jcomestic sco-
tol ti c'usi chisbolibtasucutic, mi jbec'taltic, mi

co'ntontic. Hech ac'o hu'uc cu'untic ti chcac' jbatic ti abatinel yu'un ti Diose yu'un ti jpastic ti muc' ti Diose.

*Ja' sc'opilal ti nichim no'ox yo'nton ti Pabloe
yu'un ti laj sutes yo'ntonic ti quermanotic te ti Cor-
intoe*

² Lecuc me avo'ntonic cu'un. Mi junuc mu'yuc much'u laj jsa'be smul. Mu'yuc much'u laj jbolibtas. Mu'yuc much'u laj jlo'labe staq'uin.

³ Yu'un hech chcal, mu yu'unuc oy amulic cu'un. Calojboxuc xa ti ep c'uxoxuc ti co'ntone hech yu'un mi chachamic, ac'o chamucun uc. Mi cuxuloxuc to jc'an ti cuxulun to uc.

⁴ Jun co'nton avu'unic. Toyol co'nton avu'unic. Manchuc mi ep chquich' vocol, muc'uben co'nton, nichim no'ox co'nton avu'unic.

⁵ Yu'un c'alal nihul li' ti estado Macedoniae, mu yu'unuc más laj jcux co'nton. Yu'un ep liquem c'op hul jta. Ma'uc no'ox lume, oy to yan. Ja' chlo'laj co'nton yu'un muc jta ti Titoe.

⁶ Ti Diose tsmuc'ubtasbe yo'ntonic ti much'utic chich'ic mule, hech yu'un laj smuc'ubtasbun co'nton yu'un ital ti Titoe.

⁷ Ma'uc no'ox imuc'ub co'nton yu'un ti ital ti Titoe. Ja' imuc'ub co'nton uc yu'un imuc'ubtasbat tal yo'nton avu'unic. Laj xcholbun ca'i ti toyol avo'ntonic chac'an chaq'uelucune, ti chavich'ic mul yu'un ti laj avac'bucun quich' mule, ti toyol avo'ntonic cu'un ti ora to. Hech yu'un más nichim no'ox co'nton avu'unic.

⁸ Yu'un ti laj cac'boxuc avich'ic mul yu'un ti jcartae, ti jna' ti mu chopoluc yu'un ti hech laj

jpase. Chib oxib c'ac'al ilo'laj co'nton yu'un ti hech laj calboxuque yu'un laj ca'i ti ep chavich'ic mule.

⁹ Ti ora to nichim no'ox co'nton yu'un hech ic'ot ti pasel. Ma'uc nichim no'ox co'nton yu'un ti laj avich'ic mule, ja' nichim no'ox co'nton yu'un ti laj avich'ic mul yu'un ti amulique hech yu'un laj asutes avo'ntonic yu'un amulic. Yu'un ja' sventa ti Diose ti laj avich'ic mule. Mu yu'unuc más chopol nabatic yu'un ti hech laj jts'ibaboxuque.

¹⁰ Yu'un ti much'u chich' mul ti sventa ti Diose, ja' sventa scolel chc'ot yu'un hech tsutes yo'nton yu'un ti smule. Hech patil mu xich' mul yu'un ti hech laj spase. Ti much'u chich' mul ti sventa no'ox ti balumile, ja' sventa ch'ayel chbat.

¹¹ Laj xa avilic ti yu'un ti hech laj avich'ic mul ti sventa ti Diose ep ilo'laj avo'ntonic yu'un, naq'uemavic, naxi'ic, laj ac'anic ti lec chaquil, toyol avo'ntonic yu'un ac'o chapajuc, laj avac'beic castigo ti much'u staoj smule. Hech mu'yuc xa amulic ti sventa ti hech laj apasique.

¹² Yu'un ti hech laj jts'ibaboxuque, ma'uc no'ox ti sventa ti much'u laj sta smule, ma'uc no'ox ti sventa ti much'u laj sta smul ti stojole. Ja' yu'un hech chana'ic ti toyol co'nton avu'unic ti stojol ti Diose.

¹³ Hech yu'un ti ho'one muc'uben xa co'nton avu'unic. Ma'uc no'ox muc'uben xa co'nton ti ho'one, ja' más imuc'ub yo'nton ti Titoe, hech nichim no'ox yo'nton ti ora to avu'unic acotolic.

¹⁴ Yu'un nichim no'ox co'nton avu'unic laj jcholbe ya'i ac'opilalic ti Titoe hech yu'un mu xiq'uemavic avu'unic ti ora to. Yu'un melel scotol ti c'usi laj calboxuque, hech ono'ox uc melel scotol ti

ac'opilale ti laj calbe ya'i ti Titoe.

¹⁵ Ech'em to c'ux chaya'yoxuc ti ora to ti Titoe yu'un tsna' ti lec laj ach'umbeic smantal, ti laj apasic ti muc' ti c'alal laj aviq'uic ti atojolique, ti naxi'ic ti stojol.

¹⁶ Hech lec nichim no'ox co'nton ti ora to yu'un ijunaj co'nton avu'unic.

8

*Ja' sc'opilal ti taq'uin ti tsob ti quermanotique
yu'un tscolta ti yan quermanotique*

¹ Quermanotac, chacac'be ana'ic ti ep i'ac'bat yutsil yo'ntonic yu'un ti Diose ti jujuchop ti jch'unojeletique ti li'oyic ti estado Macedoniae.

² C'alal yac'oj sba chich'ic ep vocol, yutsil yo'ntonic laj stsobbeic ep smoton yan quermanotic. Yu'un nichim no'ox yo'ntonic manchuc mi oy me'anal cha'yic.

³ Ho'on laj quil ti yutsil yo'ntonic laj yaq'uic ti motonil staq'uinic. Jujun laj yaq'uic c'u che'el xu' yu'unic. Ep laj yaq'uic asta mu xa xu' yu'unic x'elan.

⁴ Mu yu'unuc laj calbe. Ja' stuc lic sc'ambun vocol ti ac'o spasic lequil abtel uc yu'un tscoltaic uc ti much'utic chich'ic vocol ti co'ol oyic ti stojol ti Diose xchi'uque.

⁵ Laj jcuy ti hech no'ox tsc'an yo'ntonic laj yac' ti taq'uine. Mu laj jna' ti ja' jbael laj yac' sbaic ti sc'ob ti Cajvaltique. Ja' laj yac' sbaic ti abatinel ti jtojol uc yu'un hech laj sc'an yo'nton ti Diose.

⁶ Hech yu'un ti ho'one laj xa calbe mantal ti Titoe yu'un ti ja' laj xa sliques ti yu'un chatsobic ti taq'uine asta ac'o su'tes scitol. Hech xu' avu'unic

chavac' ti q'uelel yutsil avo'ntonic uc ti stojol ti quermanotic ti chich'ic vocole.

⁷ Yu'un scotol yan hu'em xa avu'unic. Chach'unic ti scotol xu' yu'un ti Diose, lec chana' chavalic sc'op Dios, oy sp'ijil avo'ntonic, toyol avo'ntonic, c'uxun ti avo'ntonic, hech yu'un ac'o hu'uc avu'unic uc ti chavaq'uic ti motonil ti ataq'uinique.

⁸ Mu yu'unuc chajpasoxuc ti mantal yu'un ti persa chatsobic ti taq'uine. Ja' no'ox yu'un chacac'be ana'ic ti toyol yo'ntonic ti yan quermanotique. Hech yu'un te ti jq'uel ti melel ti chac'uxubinvanic uc ti ho'oxuque.

⁹ Yu'un ana'ojic xa ti ep yutsil yo'nton avu'unic ti Cajvaltic Jesucristoe. Stuc ti jc'uleje ja' laj spas sba ti me'on ti aventaic. Yu'un ti me'on laj yac' sbae, yu'un chayac'boxuc scotol ti c'usi chtun avu'unic sbatel osil.

¹⁰ Chacalbeic c'usi ti jnop ti ora to. Yu'un ho'oxuc ti primero laj aliquesic ti tsobel ti taq'uine yu'un ti chacoltaic ti quermanotic ti chich'ic vocole, hech yu'un mu lecuc mi te chquechaj avu'unic.

¹¹ Hech yu'un ts'acubtaso. Yu'un toyol avo'ntonic laj aliquesic, hech yu'un toyoluc me avo'ntonic ac'o hu'uc avu'unic ti c'u che'el xu' avu'unic jujun.

¹² Yu'un mi yutsil co'ntontic chcac'tic ti c'u yepal xu' cu'unique, hech lec chijyilucutic ti Diose. Mu yu'unuc ja' chisc'ambucutic ti mu to ti jtatiqe.

¹³ Mu yu'unuc chacac'boxuc avich'ic vocol yu'un ti hech chacolta ti quermanotique.

¹⁴ Ja' tsc'an ti hech chaj c'u che'el oy cu'untic, ja' tsc'an ti hech oy yu'unic ti yan quermanotique.

Yu'un oy c'usi oy avu'unic ti ora to, hech yu'un chavac'beic ti much'utic mu'yuc c'usi oy yu'unic ti ora to. Ti yan c'ac'al mi oy c'usi oy yu'unique, hech chlic yac'boxuc uc mi mu'yuc c'usi oy avu'unic. Hech co'ol chacolta abaic acotolic.

¹⁵ Hech chc'ot ti pasel hech chaj c'u che'el ts'ibabil ti sc'op Diose: "Ti much'u ep laj stsob, laj sq'uelambe yan hech yu'un mu'yuc sobril icom. Ti much'u jutuc no'ox laj stsob, yu'un icoltaat yu'un ti yantique hech yu'un ta yutsil inel yu'un", ti xchie.

Ja'sc'opilal ti Titoexchi'uctimuch'utic chchi'inic batel

¹⁶ Hocol yal ti Diose ti hech i'ac'bat ti yo'nton yu'un ti Diose ti Titoe ti co'ol toyol co'ntontutic xchi'uc ti atojolic.

¹⁷ Yu'un ti Titoe laj yac' ti yo'nton ti c'u che'el laj calbee. Yu'un toyol yo'nton avu'unic uc, hech yu'un yutsil yo'nton chtal sq'ueloxuc.

¹⁸ Ja' chcac'be xchi'in tal ti jun quermanotic ti puquem sc'opilal ti stojol scotol ti jch'unojeletique ti ja' lec ch-abtej yu'un ti lequil ach' c'ope.

¹⁹ Ma'uc no'ox hech. Ja' t'ujbil yu'un scotol ti jch'unojeletique yu'un ti jchi'in batel yu'un chba cac' comel ti motonil ti chavaq'uique. Ho'on jventainoj yu'un hech lec chbat sc'opilal ti Cajvaltique. Hech chvinaj ti ho'on uc ti jcolta ti quermanotique. Lec chca'i ti oy jchi'il laj sa'bun ti quermanotique.

²⁰ Yu'un mu jc'an mi oy much'u chistic'bun jmul yu'un ti ep motonil taq'uin chquich' batele.

²¹ Yu'un ti jc'an ti jpas c'usi lec ti stojol ti Diose xchi'uc ti stojol uc ti crixchanoetique.

²² Ja' chcac'be xchi'in tal uc ti quermanotique ti quiloj ep vuelta ti toyol yo'ntone. Más toyol yo'nton ti ora to yu'un jun yo'nton ti atojolic.

²³ Mi oy much'u tsjac' yu'un ti te chc'ot ti Titoe, ja' jchi'il jbatutic ti abtel te ti atojolic. Ja'uc ti yan quermanotic ti te chtalic uque, ja' t'ujbilic yu'un ti jch'unojeletique yu'un lec c'otem sc'opilal yu'unic ti Cristoe.

²⁴ Hech yu'un aq'uic me ti q'uelel ti c'ux chava'yic ti quermanotique ti te chtal ti atojolique. Mu me hoviluc ti lec batem ac'opilal cu'un ti stojol scotol ti buc no'ox oy ti jch'unojeletique.

9

¹ Mu persauc chacalboxuc ti chacoltaic ti quermanotique ti chich'ic vocole.

² Yu'un ana'ojic xa atuquic. Yu'un calojbe xa ac'opilalic ti quermanotique ti li'oyic ti estado Macedoniae ti jun habi xa laj aliquesic stsobel ti taq'uine ho'oxuc ti te oyoxuc ti estado Acayae. Hech yu'un uc ti ora to ep ti quermanotic yac'ojic persa tstsobic staq'uinic li' ti Macedonia yu'un ya'yoj ac'opilalic.

³ Hech yu'un ti jcajtac talel ti atojolic ti quermanotique yu'un chascoltaoxuc yu'un hech chapaloxuc chul jtaoxuc hech chaj c'u che'el ya'yojic. Hech mu hoviluc chc'ot ti lec batem ac'opilalic cu'un.

⁴ Yu'un repenta mi ti jchi'in talel quermanotic ti li' chliquic ti Macedoniae, mi mu chapalucoxuc chul jtaoxuc, chiq'uemexav avu'unic. Ho'oxuc chaq'uemexavic uc yu'un toyol co'nton avu'unic laj xa jcholboxuc ac'opilalic.

5 Hech yu'un laj jnop ti jcajtac talel ti quermanotic ti laj calbote yu'un chbaejic talel cu'un ti yo'bu oyoxuque hech chc'ot xchapanic jbael ti motonil ti avalojic ti chavaq'uique. Hech chvinaj ti yutsil avo'ntonic laj avaq'uic. Ma'uc ti ho'on laj jsuoxuc.

6 Na'ic me ti much'u jutuc no'ox chac', jutuc no'ox tsta ti bendacione. Ti much'u ep chac', ep tsta ti bendacione.

7 Jujun ac'o yac' ti c'u yepal snopoj ti yo'nton. Mu me vocoluc ti chaq'ue. Mu me ti sujeluc chac'. Yu'un ja' c'ux ti yo'nton ti Diose ti much'u nichim no'ox yo'nton chac' ti motonil c'usi oy yu'un.

8 Jelaven sp'ijil ti Diose. Xu' chayac'boxuc avich'ic ep bendicion yu'un hech scotol c'ac'al oy avu'unic scotol ti c'usi chtun avu'unique hech xu' avu'unic chapasic scotol lequil abtel.

9 Yu'un hech ts'ibabil ti sc'op Diose:
Ti much'u laj spuc ti c'usi oy yu'une, ti oy c'usi laj sq'uelambe ti me'onetique, ja' ch-ac'bat yan yu'un hech xu' tsq'uelanilan batel, ti xchie.

10 Hech chaj c'u che'el ti chp'olilan ti jts'unubtic ti yac'objucutic ti Diose yu'un hech ti jtatic jve'eltic, ja' no'ox hech uc chayaq'uilamboxuc scotol ti c'utic avu'unique. Tsp'olesilan yu'un hech xu' chacoltilan scotol c'ac'al ti quermanotic ti chich'ic vocole. Mi más ep chatailanic, hech yu'un más ep chavac'be ti quermanotique yu'un chacoltaic.

11 Ti Diose chayac'boxuc ep bendicion yu'un hech más ep xu' chavac' ti motonil ti ataq'uinique. Hech yu'un c'alal chquich' batel ti smoton avu'unique yu'un chcac'be ti quermanotic ti chich'ic vocole, ja' hocol aval chutic ti Diose yu'un ti hech laj acoltaique.

12 Yu'un ti hech chacoltaic ti quermanotique, chib ti c'usi lec chc'ot ti pasele. Ja' chich'ic coltael ti much'utic uts sbaique. Ja' tspasat ti muc' uc ti Diose.

13 Yu'un ti quermanotic ti chich'ic coltael avu'unique hech chilic ti chach'umbeic smantal ti Cristoe ti "c'ux me xava'i abaic", ti xchie. Yu'un ti hech laj yich'ic coltael avu'unique, hech chalic: "Hocol yal ti Diose ti ep laj scoltauntutic ti quermanotic te ti Corinto", xchiic. Hech nichim no'ox yo'nton ti jch'unojeletique avu'unic ti buc no'ox oyique.

14 Ti quermanotic ti hech chich'ic coltael avu'unique, tsc'opon Dios ti atojolic. Más toyol yo'ntonic ti atojolic yu'un ti ep yac'ojboxuc yutsil avo'ntonic ti Diose.

15 Hocol yalbucutic ti Diose ti hech yac'ojbucutic yutsil co'ntontic ti sventa ti Jesucristoe. Mu jna'tic xa c'usi chalclic yu'un jun yutsil ti jyalel.

10

Ja' sc'opilal ti Pabloe ti c'u x'elan ti yabtele

1 Chacalbeic vocol ti ora to, ho'on ti Pabloun, ho'on ti hech jc'opilal avu'unique: "Lec chc'opoj c'alal li' jchi'inojtique. C'alal nom oy, tsots chal mantal", ti xachique. Hech chaj c'u che'el chisc'oponucutic ti Cristoe, ja' no'ox hech chajc'oponoxuc ti ho'oxuque. Mu tsotsuc chajc'oponoxuc.

2 Hech yu'un avocoluc mu me tsotsuc chc'ot jpasoxuc ti mantal. Ti much'utic chiyalbun jc'opilal ti ja' no'ox ti jpas hech chaj c'u che'el tspas crixcha-noetic, ta me xc'o jchapan.

³ Melel ti crixchanoun ono'ox, pero mu hechuc chitsalvan hech chaj c'u che'el tstsalvan ti crixcha-noetique.

⁴ Yu'un ti ho'one ma'uc sventa jp'ijil jtuc ti chitsalvane. Ja' ti sventa ti sp'ijil ti Diose ti xu' cu'un ti itsal scotol ti c'utic chopole.

⁵ Hech yu'un ti jtup'be sc'op ti much'utic p'ij scuyoj sbaique xchi'uc ti much'utic tstoy sbaic ti Diose, ti tscontraimbe sp'ijil ti Diose. Ti jtsac scotol ti c'usi tsnopique yu'un ac'o xch'umbe smantal ti Cristoe.

⁶ Ti ho'oxuque mi chquil ti chac'anic tojobtasel, hech yu'un chapalun yu'un chcac'be castigo mi oy much'u mu sc'an xch'un mantal.

⁷ Ja' no'ox chapasic ti muc' ti much'u p'ij chav ilique, ja' ti yol snich'onun Cristo, ti xchie. Muc un chaq'uelic mi jelbil yo'nton. Ho'oni yol snich'onun Cristo ti mero melel. Hech yu'un nopo lec ava'yic.

⁸ Manchuc mi ti jtoy jba chacuyic yu'un ti hech cac'oj jba chajpasoxuc ti mantal, mu xi'ac'at ti q'uexlal yu'un. Yu'un ja' cabtel laj yac'bun ti Cajvaltique yu'un chajp'ijubtasoxuc, ma'uc cabtel yu'un chajbolibtasoxuc.

⁹ Yu'un chajtacboxuc tal ti acartaique, mu yu'unuc chajsibtasoxuc.

¹⁰ Yu'un oy chalic: "Oy yip ti sc'op ti scartae. Tsots sc'opilal ti scartae. C'alal li'oy ti jtojoltic, mu'yuc yip. Mu tsotsuc sc'opilal ti c'utic chale", xchiic.

¹¹ Ti much'u hech chale, ac'o sna'ic ti ja' no'ox hech chaj c'u che'el laj cal ti carta c'alal nom oyun, ja' no'ox hech chc'o jpas.

¹² Yu'un ti hech chcale, mu yu'unuc hech ti jtoy

jba hech chaj c'u che'el tspas ti much'utic más lec sc'opilal chal sbaique. Mu yu'unuc ti jco'oltajes jba xchi'uc. Yu'un stuc no'ox tsnopic ti c'u che'el más lec chc'otic tscuyic. Ja' no'ox tsq'uel c'u che'el tspas xchi'il uc. Hech yu'un mu'yuc srazonic chc'otic.

¹³ Ti ho'one mu yu'unuc chba jtic' jba ti bu mu cabteluque. Dios chistojobtasun ti butic chba abtejucune. Ja' laj stojobtasun ti te xa ni'ay tal ti alumalic uc, hech yu'un jventainojoxuc uc.

¹⁴ Mu yu'unuc ja' no'ox ti jtoy jba yu'un ti hech chcal ti jventainojoxuque. Yu'un ho'on nom nixanav hech primero c'ot jcholboxuc sc'opilal ti Cristoe.

¹⁵ Ti ho'one mu yu'unuc chcal ti ja' cabtel ti bu mu cabteluque hech chaj c'u che'el tspasic stuquique. Ti jch'un ti más ch-an xch'unojel avo'ntonic hech xu' chajcomesoxuc.

¹⁶ Hech xu' chba jchol ti lequil ach' c'ope ti bu yan balumile ti sjelavel batel ti yo' bu oyoxuque ti bu mu'yuc to much'u ch-abteje. Hech yu'un muc un ti jpojbe yabtel yan.

¹⁷ Ti much'utic toyol yo'nton te ti atojolic tscuyique, mu me ja'uc toyol yo'nton chac' sbaic ti pasel ti muc' stuquic. Ja'uc me toyol yo'ntonic chaq'uic ti pasel ti muc' ti Cajvaltique.

¹⁸ Yu'un ma'uc lec c'otem ti much'u lec sc'opilal chal sba stuque. Ja' lec c'otem ti much'u lec sc'opilal ch-albat yu'un ti Cajvaltique.

11

*Ja' sc'opilal ti much'utic jcholc'opetic scuyoj
sbaique*

¹ Taca xats'iquic ti hech chcal hech chaj c'u che'el ti much'utic bolique, a'yo me ava'yic avocoluc.

² Yu'un toyol co'nton ti jventainojoxuque ti sventa ti Diose, hech yu'un ti ho'one ja' hech chaj c'u che'el stot sme' soltera tseb. Yu'un jac'bil xa yu'un jun vinic ti stsebe hech yu'un chhabibi mu sc'an mi tsta smul ti stsebe yu'un mu me chopoluc ch-ilat yu'un ti smalale. Ja' no'ox hech ti ho'one ja' hech co'nton chajchabioxuc, yu'un hech mu me chopoluc cha'ilatic yu'un ti Cristoe.

³ Ja' chixi' mi oy chasbolibtasboxuc avo'ntonic hech chaj c'u che'el ibolibtasbat yo'nton ti Evae hech ilaj ti lo'lael yu'un ti p'ij ic'opoj x'elan ti chone. Repenta hech chc'ot ti pasel avu'unic uc hech chlic chibajuc avo'ntonic ti stojol ti Cristoe.

⁴ Yu'un c'uc no'ox c'op chach'unic chca'i. Mi oy much'u yan chtal xcholboxuc sc'opilal ti Jesus ti mu xco'olaj xchi'uc hech chaj c'u che'el laj jcholboxuque, o mi chaxcholboxuc sc'opilal ti Ch'ul Espíritue ti avich'ojic xae ti mu xco'olaj sjam hech chaj c'u che'el laj jcholboxuque, o mi chaxcholboxuc yan ach' c'op ti ma'uc ti laj xa apasic ti muq'ue, ja' scotol chach'unic.

⁵ Jun to ja' más tsots yabtel yich'ojic ti jcholc'opetic scuyoj sbaique. Ho'oni jun to mu'yuc tsots cabtel chc'ot.

⁶ Manchuc mi mu jna' lec chic'opoj, mu yu'unuc mu'yuc sp'ijil co'nton. Scotol cac'ojboxuc ana'ic acotolic.

⁷ ¿Mi ja' jmul c'otem avu'unic ti laj jbic'tajes jba yu'un hech muc' chac'otic ti ho'oxuque? Yu'un mu'yuc bu laj jc'amboxuc ataq'uinic yu'un ti laj

jcholboxuc ava'yic ti lequil ach' c'ope, ja' ti sc'op ti Diose.

⁸ Laj jpojbe ya'yel staq'uin ti yan jch'unojeletique yu'un ja' laj yac'bucun ti c'utic itun cu'un ti c'alal yac'oj sba chi'abtej ti atojolic ti ho'oxuque.

⁹ C'alal jchi'inojoxuc to, c'alal ilaj ti jtaq'uine, mu'yuc bu laj jc'amboxuc. Yu'un ti c'usi itun cu'une ja' laj yac'bucun ti quermanotic ti italic ti Macedoniae. Hech nive', hech muc xacac'boxuc avich'ic vocol. Hech ti jpasilan o.

¹⁰ Yu'un toyol co'nton ti ac'o pucuc ti sc'op ti Cristoe ti ja' melele, hech yu'un toyol co'nton mu xcac'be svocol ti much'u tsc'an chch'umbe sc'op ti Cristoe. Yu'un ti hech oy ti co'ntone, hech yu'un mu'yuc much'u te ti estado Acaya xu' chispajesun.

¹¹ Yu'un ti mu jc'an chajc'amboxuc ataq'uinic, mu yu'unuc mu c'uxoxuc ti co'nton. Ja' sna' ti Diose ti c'uxoxuc ti co'ntone.

¹² Ti c'usi cac'oj jba ti jpase, ta ono'ox jpasilan yu'un hech mu'yuc c'usi xu' chalic ti much'utic sc'an ti hech chquich' coltael avu'unic hech chaj c'u che'el tsc'anic coltael stuquic, ja' ti much'utic chac'sbaic ti pasel ti muc' yu'un ti yabtele.

¹³ Yu'un lume ja' nopolal jcholc'opetic, j'abteletic ti chlo'lavanique, scuyoj sbaic ti jcholc'opetic yu'un ti Cristoe.

¹⁴ Mu me xch'ay avo'ntonic yu'un ti hech tspasique. Stalel hech tspasic yu'un hech tspas uc ti Satanase. Xch'ul abat Dios x'elan ti chc'opoj ti Satanase.

¹⁵ Hech yu'un stalelic ono'ox ti chlo'lavan ti yabate. Sventainoj ti c'usi leque x'elan. Ti c'u che'el

i'abtejic, ja' hech ch-ac'bat stojic.

*Ja' sc'opilal ti ep laj yich' vocol ti Pabloe yu'un ti
laj xchol ti sc'op Diose*

¹⁶ Chacalbeic yan vuelta, mu me xacuyic ti nibolib xae. Mi hech chacuyucune, hech xu' chacalboxuc bol c'op uc yu'un xu' ti jtoy jba uc.

¹⁷ Yu'un hech chcale, ma'uc laj yalbun ti Cajvaltique. Ja' no'ox ti jtoy jba hech chaj c'u che'el ti much'u bole.

¹⁸ Yu'un ep ti much'utic tstoy sbaic yu'un ti c'utic xu' yu'un tspasic ja' no'ox hechun uc xu' cu'un ti jtoy jba uc.

¹⁹ Manchuc mi p'ijoxuc chacuy abaic, yac'oj sba chalajic ti lo'lael yu'un jun avo'ntonic chach'unic ti c'utic chaxcholboxuc ti much'utic bolique.

²⁰ Yu'un sts'ic avu'unic mi oy much'u chayac'oxuc ti mozoil, mi oy much'u chaslo'labot ataq'uinic, mi oy much'u chaspoxuc c'usi oy avu'unic, mi oy much'u tstoy sba ti atojolic, mi oy much'u chasmajoxuc asat. Yu'un scotol chats'iquic.

²¹ Mi hech tsc'an ti jpase, ho'on ti jcholc'opune, mu'yuc quip obi yu'un mu hechuc laj jpas ho'oni.

Ti c'utic cha'al xu' tstoy sbaic yu'une, ja' no'ox hechun uc. Xu' chic'opoj hech chaj c'u che'el ti much'utic bole.

²² Lume hebreoetic. Ho'on hebreoun uc. Lume yelnich'on ti Israele. Ho'on yelnich'onun ti Israel uque. Lume yelnich'on ti Abrahame. Ho'on yelnich'onun uc ti Abrahame.

²³ Lume yabat Cristo scuyoj sbaic. Ho'one yabatun Cristo ti mero melel. Hech chcal yu'un chana'ic ti xu' chic'opoj hech chaj c'u che'el ti

much'utic bolique. Más ech'em abtejemun ho'oni. Mu p'isbiluc laj quich' acial. Ep vuelta nitic'at ti chuquel. Ep vuelta c'an lajucun ti milel.

²⁴ Ho'ob vuelta ni'ac'bat quich' acial yu'un ti jchi'iltaque, ho'ontutic ti co'ol judiountutic xchi'uque. Nucul ti aciale. Jun muc sta cha'vinic ti bits' laj yac'bucun jujun vuelta.

²⁵ Oxib vuelta laj quich' majel ti te'. Jun vuelta laj yac'bucun ton. Oxib vuelta laj quil ivoc' ti barco yo' bu tiq'uilune. Jun ac'ubal xchi'uc jun c'ac'al te nicajet ti o'lol nab.

²⁶ Ep vuelta c'alal nixanav batel ti be oy jvocol yu'un inoj ti uc'umetique. Oy jvocol yu'un chtal j'elec'. Laj yilbajinucun ti jchi'iltique, ho'ucutic ti co'ol judioucutic xchi'uque. Laj yilbajinucun ti achi'iltaque, ho'oxuc ti co'ol yanlum crix-chanooxuc xchi'uque. Laj quich' vocol ti yut jtelumetic. Laj quich' vocol uc te oyun ti xocol balumil. Oy jvocol uc te oyun ti nab. Laj yilbajinucun uc ti much'utic quermanotic scujoj sbaique.

²⁷ Tsots ni'abtej, nilub. Ep ac'ubal muc xivay. Nivi'naj, itaquij co'nton. Ep vuelta laj quipan jba yu'un mu'yuc jve'el. Oy laj ca'i sic yu'un mu'yuc jc'u' jpoc'.

²⁸ Ep to muc jta ti alel. Scotol c'ac'al uc batem co'nton c'u che'el xu' ti jcolta scotol ti jch'unojeletique.

²⁹ Ti much'u mu'yuc yip yo'ntone, ja' chquich' mul yu'un. Ti much'u tsbolibtasbat yo'ntone, ja' mu xtun chca'i.

³⁰ Mi yu'un ti jtoy jbae, ja' no'ox chcac' ti q'uelel jtuc ti mu'yuc quipe. Yu'un ja' no'ox ti sventa ti Cajvaltique ti ihu' cu'un scotole.

31 Ti Diose, ja' ti Dios yu'un ti Cajvaltic Jesucristoe, ja' ti Stot uque, ja' ti tspasat ti muc' sbatel osile, ja' sna' ti mu jnop c'op yu'un ti hech chcale.

32 C'alal te oyun ti jteclum Damasco, ti gobernadore ti ja' pasbil ti mantal yu'un ti totil ajvalil Aretas sbie, laj yal mantal yu'un lec ac'o chabibatuc ti jteclume yu'un hech mu me xicol batel yu'un tsc'an chistsacucun.

33 Niloc' batel ti ventana ti te oy ti macte'ton yu'un ti jteclume. Ti muc'ta moch licbilun niyal tal, hech nicol loq'uel ti sc'obic.

12

Ja' sc'opilal ti c'utic i'ac'bat sna' ti Pabloe yu'un ti Cajvaltique

1 Ho'oxuc ti aventaic ti hech ti jtoy jbae. Mu van oyuc stu avu'unic yu'un ti chacalboxuc ti c'usi laj yac'bun jq'uel ti c'usi laj yac'bun jna' ti Cajvaltique.

2 Oy xa chanlajuneb habil ti niyic'un muel ti vinajel ti Diose. Mu jna' mi xchi'uc jbec'tal mi ma'uc xchi'uc jbec'tal ti ni'ic'at muele. Ja' sna' stuc ti Diose.

3-4 Jna' ti ni'ic'at muel c'alal ti utsilal. Yan vuelta chcal ti mu jna' mi xchi'uc jbec'tal ti ni'ic'at muele. Ja' sna' stuc ti Diose. Te laj ca'i c'usi lum lec ti mu xa jna'betic yalel yu'un jun yutsil ti jyalel. Mu stac' chcal uc c'usi laj ca'i.

5 Taca jc'an jtoy jbae, xu' ti jtoy jba ti hech ni'ac'bat jq'uel scotole. Mi jc'opilal no'ox chcal jtuc mu xu' ti jtoy jba yu'un mu'yuc c'usi ihu' cu'un jtuc. Ja' no'ox xu' chcal ti mu'yuc quipe.

6 Taca jc'an jtoy jbae, más xu' cu'un yu'un ep ti c'usi jpasoj. Mu yu'unuc hovil chcal hech chaj

c'u che'el ti much'u hovil tstoyst baique. Pero ti jpajes jba naca me ech'emuc chispasucun ti muc'. Ja' no'ox hech ti c'u che'el ti cabtele, ja' no'ox c'u x'elan chic'opoje, ja' no'ox hech ac'o spasucun ti muc'.

⁷ Ti Diose mu laj sc'an ti ti jtoy jba yu'un ti hech laj yac'bun quil scotole, hech yu'un laj yac'bun jchamel. Ja' yabtel ti Satanase ti hech chquich'ilan vocole yu'un hech mu me jtoy jba.

⁸ Oxib vuelta laj calbe vocal ti Cajvaltique ti ac'o chopucune.

⁹ Hech laj yalbun: "Ac'o comuc hech. Chu' avu'un ti sventa yutsil avo'nton, ja' ti cac'objote. Hech más lec chvinaj ti ja' ti sventa jp'ijil jtuc ti xu' avu'un scotol ti avabtele", xiyutun. Hech yu'un toyol co'nton yu'un ti mu'yuc quipe yu'un ja' no'ox quipanojbe sp'ijil ti Cristoe.

¹⁰ Hech yu'un nichim no'ox co'nton manchuc mi mu'yuc ti quipe, manchuc mi chquich' labanele, manchuc mi chquich' vocole, manchuc mi chquich' ilbajinele, manchuc mi uts jba ti sventa ti Cristoe. Yu'un ti mu'yuc quip jtue, hech yu'un más chquich'be yip ti Cristoe.

¹¹ Laj xa jco'oltajes jba hech chaj c'u che'el ti much'utic bolique. Scoj ti muc xavalbucun jc'opilal ti ho'oxuque, hech yu'un ho'on jtuc laj xa cal yu'un ac'o vinajuc ti mu lecuc ti yabtel ti noppbilal jcholc'opetic ti pasbil ti muc' avu'unique. Chacuyic ti más ep yip lume, ja'uc ho'oni mu'yuc más ep quip chacuyic. Hech ono'ox c'u che'el chavalique, mu'yuc quip jtuc.

¹² Laj xa avilic ti c'u che'el tspas ti much'u jcholc'op ti mero melel. Tspas ep jchop o abtel

hech chvinaj ti ch-abtej Dios ti sventa. Tsots abtel tspas. Laj avilic ti scotol ihu' cu'un te ti atojolic manchuc mi oy vocal.

¹³ ¿Mi oy c'usi muc xataic cu'un hech chaj c'u che'el laj yich'ic ti jch'unojeletic ti yan temploetique? Ja' no'ox ti muc xacac'boxuc avich'ic vocal hech chaj c'u che'el ti yan temploetic. Mi ja' jmul chavilucun yu'un ti muc xacac'boxuc avich'ic vole, ja' chapasbucun perdón obi.

¹⁴ A'yo me ava'yic, chapalun xa yu'un chtal jq'ueloxuc yan vuelta. Ja' yoxibal xa vuelta ti chtal jq'ueloxuque. Mu xacac'boxuc avich'ic vocal yu'un ma'uc ti jc'an ti c'usi oy avu'unique. Ja' no'ox chajc'anoxuc ti ho'oxuque. Yu'un ti nich'onile mu yu'unuc tsmac'lin ti stot sme'e; ja' chmac'linvan ti totil me'ile.

¹⁵ Ti ho'one nichim no'ox co'nton chcac' jvocol avu'unic. Nichim no'ox co'nton chquich' vocal yu'un ac'o colanic. Yu'un ep c'uxoxuc ti co'nton ti ho'one, ¿mi lec mi jutuc no'ox c'uxun ti avo'ntonic ti ho'oxuque?

¹⁶ Yu'un ti muc xacac'boxuc avich'ic vocal pero oy c'usi jnopoj tscuyic ti nopolal jcholc'opetique. Cac'oj jba chajlo'ladoxuc ataq'uinic ti mucul tscuyic.

¹⁷ ¿Mi yu'un chach'unic ti laj slo'laoxuc ti quer-manotic ti laj jtac talel ti atojolique ti laj yich' ti ataq'uinique? ¿Mi yu'un chach'unic ti ho'on laj yac'bun ti ataq'uinique?

¹⁸ Laj calbe vocal ti Titoe yu'un ti ac'o ba scoltaoxuc. Oy xchi'il cu'un laj avilic uc. ¿Mi yu'un chach'unic ti laj slo'laoxuc ti Titoe? Nopo

me ava'yic ¿mi mu co'oluc co'nton xchi'uc ti Titoe?
 ¿Mi ma'uc jun no'ox jbe jtamoj xchi'uc?

¹⁹ ¿Mi yu'un chacuyic ti jcolta jba yu'un ti hech chcale? Ti stojol ti Diose chic'opoj yu'un oyun ti stojol ti Cristoe. Ja' sventa chap'ijubic ho'oxuc ti c'uxoxuc ti co'ntone.

²⁰ Mu me xavac'bucun quich' mul c'alal te chic'ot ti atojolique yu'un mu hechuc tsc'an co'nton mi hech chc'o jtaoxuque. Yu'un mi oy palta chc'o jtaoxuc chavich'ic mul mi chajtaq'uiroxuc. Yu'un chquich' mul mi yac'oj sba chavut abaic chc'o jtaoxuc, mi yac'oj sba chapas biq'uit avo'ntonic, mi chavilinta abaic, mi chapasic pleito, mi chasa'be abaic amulic, mi chanopbe abaic amulic, mi chatoy abaic, mi chavochetic no'ox chc'o jtaoxuc.

²¹ Yu'un c'alal chihul te ti atojolique mu jc'an ti más chquich' mul ti stojol ti Diose yu'un chcoc'ta ti much'utic ep staoj smul yu'un ti mu sutes yo'ntonic. Ja' ti chopol ti c'usi spasojique ti imulivajique, ti laj xch'unic ti c'usi laj sc'an ti sbec'talique.

13

*Hech ilaj yo'nton laj sc'opon ti carta ti querman-
 otique*

¹ Ti ora to yoxibal xa vuelta ti chtal jq'ueloxuque. Ja' no'ox mi oy cha'vo' oxvo' rextico ja' xu' chich' chapanel ti much'u oy smule.

² Ti much'utic staoj smulic ti c'alal ni'ay ti xchibal vuelta xchi'uc acotolic ja' chajt'abesboxuc ti avo'ntonic ti c'usi laj calboxuque c'alal te jchi'inojoxuque. 'Mija' no'ox hech co'ol chasa'ilan

amul ti c'alal chihul yan vuelta, mu'yuc bu chajc'uxubinoxuc. Persa chavich'ic chapanel", xacutoxuc ono'ox.

³ Chac'an chaq'uelic mi melel ti yac'ojbun cabtel ti Cristoe. Te chavilic mi c'ot jchapanoxuque. Mu me xacuyic ti jutuc no'ox yip te ti atojolic ti Cristoe. Te chc'o cac' avilic ti oy yip.

⁴ Hech chaj c'u che'el ti Cristo ti mu'yuc yip x'elan c'alal icham ti cruz pero patil ivinaj ti oy yip ti c'alal icusesat loq'uel yu'un ti Diose, ja' no'ox hechun uc ti ho'one mu'yuc quip chacuyic. Yu'un asta ti ora to mu'yuc bu tsots laj jc'oponoxuc. Te chavilic mi nic'ot ti atojolic ti ac'bilun quip yu'un ti Diose. Te me chavilic ti chc'o jchapan ti much'utic mu'yuc quip tscuyique.

⁵ Nopo me ava'yic ti jujunoxuque ti mi ach'unojbeic ti mero melel ti sc'op ti Diose. Nopo lec c'u x'elan avo'ntonic. Na'ic ti te oy ti avo'ntonic ti Jesucristoe hech chana'ic ti oy cabtel. ¿O mi hovil chaval ti ach'unojique?

⁶ Ti jc'an ti chana'ic ti mu hoviluc chcal ti yac'ojbun cabtel ti Jesucristoe ti ho'one.

⁷ Ti jc'opon Dios ti atojolic yu'un mu me xapasic ti c'utic chopole. Mu yu'unuc ja' no'ox ti jc'an chzac'boxuc avilic ti xu' cu'un chajchapanoxuque. Ja' ti jc'an ti ja' no'ox chapasilanic ti c'usi leque ti ho'oxuque.

⁸ Yu'un mi mu'yuc palta chc'o jtaoxuc hech mu'yuc c'usi ti jpas. Ja' no'ox mi oy apaltaic, persa chajcoltaoxuc.

⁹ Yu'un más nichim no'ox co'nton mi mu'yuc quip ti atojolic, yu'un ti ho'oxuque oy yip avo'ntonic. Hech ti jc'anilambe vocal ti Diose

ti hech ac'o xach'unic ti lec.

¹⁰ Hech yu'un laj jts'ibaboxuc avi to yu'un mu teucun ti atojolic yu'un hech mu me persauc tsots chic'opoj c'alal mi te nic'ot xa ti atojolic. Yu'un ja' quich'oj cabtel yu'un ti Cajvaltique yu'un ti chajcoltaoxuque, ma'uc yu'un chajbolibtasoxuc.

¹¹ Ja' no'ox chacalbeic obi, quermanotac. Ac'o hu'uc avu'unic chach'unic ti lec, taq'ui me abaic, jtosuc me avo'ntonic, lamajemuc me avo'ntonic acotolic. Hech chachi'inic ti Diose ti chijyac'bucutic jun co'ntontique, ti c'uxucutic ti yo'ntone.

¹² Yu'un ja' señail ti c'uxoxuc ti co'ntone tsacho me abaic ac'obic ti ho'oxuque.

¹³ Chabanucot la xal scotol ti much'utic oyic ti stojol ti Diose li'to.

¹⁴ Ti jc'an ti ac'o xayac'boxuc ep yutsil avo'ntonic acotolic ti Cajvaltic Jesucristoe, ti ac'o xaxc'uxubinoxuc ti Diose, ti ac'o xachi'inic ti Ch'ul Espíritue.

**Ja' ti ach' Testamento: ja' sc'opilal ti
Jesucristoe ja' ti Jcoltavanej cu'unique
New Testament in Tzotzil Huixtan; tzo
(MX:tzo:Tzotzil)**

copyright © 1995 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tzotzil

Dialect: Huixtan

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tzotzil, Huixtán [tzo], Mexico

Copyright Information

© 1995,Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tzotzil

© 1995, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

xl

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

bfc04b0b-e3f6-5d33-a55e-c38b6d9b8579